

The background of the slide is a solid dark brown color with a pattern of lighter brown, stylized autumn leaves scattered across it. The leaves have prominent veins and are in various orientations, creating a textured, organic feel.

Thuis-loos

Wat is er 'loos'

Koen Raes
Universiteit Gent

-Lozen, lozen?

- Thuis-lozen
- Werk-lozen
- Papier-lozen
- Staat-lozen
- Machte-lozen
- Harte-lozen
- Kans-lozen
- Waarde-lozen
- Kinder-lozen
- Auto-lozen

...hier is duidelijk iets niet normaal mee, lozen dus?

‘shelter for the poor’

- Thuisloosheid als ‘individuele vrijheid’ (V.S.)
- Thuisloosheid als ‘sociaal probleem’ (Europa)
cfr. Anatole France

- Mens- en maatschappijopvatting
‘vrijheidsrechten’ vs. ‘sociale grondrechten’

- Rechten als ‘optimaliseringsgeboden’
 - * *erkenning ‘anders zijn’ vanuit gelijkheidsnorm*
 - * *lenigen noden van het ‘anders zijn’*
 - * *aanreiken hefboomen om uit ‘anders zijn’ te treden*

Een ethisch raamwerk

- Axiologie
- Etiologie
- Therapie

Axiologie: waarden

- Solidariteit, rechtvaardigheid, caritas
- Menswaardigheid, welzijn, geluk
- Respect, tolerantie
- Autonomie, privacy
- Zelfredzaamheid, zelfstandigheid
- Vertrouwen, aandacht
- Empathie, luisterbereidheid
- Zorgzaamheid
- (anti-)racisme
- Verantwoordelijkheid

Axiologie : emoties

- (Levens)vreugde
- Hoop
- Trots
- Schaamte, vernedering, schroom, gêne
- Schuld, spijt, wroeging
- Wrok, woede, verontwaardiging
- Angst, paniek
- Pijn, verdriet
- Medelijden, mededogen
- Afkeer, walging, minachting
- Teleurstelling, wanhoop

axiologie

Non-verbale ethiek is belangrijker dan we denken

cfr. vind je iemand, of vindt je cliënt je

* sympathiek

* te vertrouwen

* schoon

Of juist antipathiek, onbetrouwbaar of lelijk

The background of the slide features a pattern of overlapping autumn leaves in various shades of brown and orange, creating a textured, organic feel. The text is centered and written in a yellow, italicized serif font.

*Een hulpverlener kan pas
adequaat hulp verlenen,
indien hij/zij inzicht heeft in
zijn eigen waarden en emoties*

etiologie

‘weak social networks mean trouble’

- (Post)moderne samenlevingsvorm
- Van crimineel over medisch naar structureel
- Globalisering
- Rationalisering van de leefwereld
- Flexibilisering, deritmering
- Gelijkheid = uitsluiting

etiologie (bis)

- Huisvestingsmarkt
- Arbeidsmarkt
- Relationale problemen
- Financiële problemen
- Instellingsverleden
- Verkokering welzijnswerk, drempels in hulpvraag
- Individualisering, primaat van de wil
- Psychische problemen, handicap, drugsgebruik
- Ontankering, kwetsbaarheid
- Nomadisme
- Vereenzaming (jongeren, bejaarden)

Therapie: 'recht op zorg'

- Ja, want het gaat hier om een universele plicht tot zorg jegens medemensen die 'pech' hebben
- Ja, want we hebben allerlei vormen van 'anders leven' onmogelijk gemaakt
- Ja, want dit is wat we van een sociale rechtsstaat verwachten

Waar eindigt pech en begint verantwoordelijkheid?

therapie

- De definitie van ‘het probleem’ (het wat) bepaalt de ‘oplossing’ (het hoe)
- ‘Het’ probleem is niet altijd ‘hun’ probleem
- Thuislozen zijn niet altijd ‘huis-zoekers’
- Vaak zoekers naar sanitair, voedsel, slaapruimte (bed-bad-brood)
- Of naar schadebeperkende voorzieningen
- ‘Zorg op maat’

uitdagingen

- Probleem van de ‘moral hazard’
- De ‘afhankelijkheidsspiraal’
- ‘Hoe hulpbehoevender, hoe minder hulp’ (Matheus)
- Van ‘sociale’ naar ‘morele’ agogiek?
- Contractualisering van de hulpverlening?

*‘schrijf mensen nooit een
verantwoordelijkheid toe/voor,
die ze niet aankunnen’*

Uitdagingen (bis)

- Toenemende onverschilligheid
- Toenemende instrumentalisering (ook van het welzijnswerk)
- Residentiële zorg vs. inclusieve zorg
- Bemoeizorg vs. respectzorg (empowerment)
- Interventie vs. Presentie
- Zorgmijders? (VVV-effect, vraag, loket, moment)

Uitdagingen (tres)

- Er zullen in de toekomst steeds meer thuislozen zijn (cfr. Roma in Gent)
- Het thuislozenprobleem is ook een vluchtelingenprobleem
- Het gaat dus om meer dan een opvangprobleem
- Het gaat dus om meer dan een probleem van het welzijnswerk

coda

- Hulpverlening aan hulpverleners?

*post-traumatisch stress syndroom door (te) hoge EE
mash-syndroom*

Ook hulpverleners hebben rechten

Op privacy

Een decente werklust

Vrije tijd

...en hulp